

**PROTOKÓŁ
KONTROLI KOMPLEKSOWEJ**

**przeprowadzonej w Miejskim – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Nowym Miasteczku
w dniach 29 – 30 marca 2010 roku**

Działając zgodnie z art.3 i art.12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z 2009 roku), art.22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 z 2005r. ze zm.)

Zespół kontrolny w składzie:

1. Krystyna Chabowska - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.- posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 120-1/10 z dnia 19 marca 2010 r. - Przewodniczący Zespołu;
2. Helena Wilk – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 120-2/10 z dnia 19 marca 2010 r.;
3. Anna Obiegło – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 120-3/10 z dnia 19 marca 2010 r.;

(Dowód: akta kontroli str. 5-7)

przeprowadził w dniach 29-30 marca 2010 r. kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku, *zwanym w dalszej części Protokołu „Ośrodkiem”*.

Od 1 sierpnia 2009r. Ośrodek nie zatrudnia kierownika, obowiązki powierzono Pani Renacie Skrzydlewskiej, bez upoważnienia do podpisywania decyzji. Kontrolę przeprowadzono w obecności starszego pracownika socjalnego oraz pracownika administracyjnego. Dokonano wpisu do książki kontroli pod pozycją 1.

I. ZAKRES KONTROLI

W oparciu o art. 3 i art.12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z 2009 roku), wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego oraz kontroluje wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej. W ramach nadzoru nad realizacją zadań samorządu gminnego, w tym nad jakością działań Ośrodka, jako jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz nad zgodnością zatrudnienia pracowników pomocy społecznej tej jednostki z wymaganymi kwalifikacjami - zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. Nr 175 poz. 1362 z 2009r. ze zm.) - *zakresem kontroli objęto:*

1. sposób przyznawania i wypłacania zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych - w oparciu o art. 37, art. 38 i art. 147 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
2. sposób udzielania pomocy w zakresie dożywiania -w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. z 2005r. Nr 267, poz.2259 ze zm.)
3. zgodność zatrudnienia kierownika oraz pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami -w oparciu o art.122 i art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004.r o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
4. sposób realizacji przez jednostkę zadań własnych gminy oraz zadań zleconych gminie - w oparciu o art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)
5. sposób przyznawania i opłacania składki zdrowotnej od zasiłków stałych – w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 ze zm.).

(Dowód: akta kontroli str. 7-8)

Kontrola została przeprowadzona metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeń przyznawanych w ramach systemu pomocy społecznej, zgodnie z tematyką kontroli wskazaną w Programie kontroli.

II. USTALENIA Z KONTROLI

1. Wykaz podstawowych aktów prawnych dot. działania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym przedmiotem kontroli :

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) ;
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2005r. Nr 77, poz.672);
- Ustawa dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ” (Dz.U. z 2005r. Nr 267, poz.2259 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z w 2005r.Nr 189 poz. 1598);
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz.1071 z póź. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. z 2007 Nr 201, poz. 1455) .

2. Informacje ogólne.

Jednostka kontrolowana:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. 22 Lipca 18
67-124 Nowe Miasteczko
NIP: 923-17-17-740
Regon: 006082513

Ośrodek został utworzony na podstawie Uchwały Nr X/46/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Nowym Miasteczku z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie Ośrodka Pomocy Społecznej, oraz Uchwały Nr II/19/1993 r. z dnia 30 kwietnia 1993 r. Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie Statutu – Uchwała Nr XXII/140/04 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 30 grudnia 2004 r. oraz Regulaminu – Załącznik do Uchwały Nr II/19/1993 r. z dnia 30 kwietnia 1993r. Decyzje administracyjne podpisuje oraz pomoc na wywiadzie środowiskowym zatwierdza Pan Wiesław Szkondziak – Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasteczko.

Organizacja pracy Ośrodka Pomocy Społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku czynny jest: w poniedziałek od godz. od 7³⁰ do 17⁰⁰, od wtorku do czwartku od godz. 7³⁰ do 15³⁰ w piątek od godz. 7³⁰ do 14⁰⁰.

Teren podzielony jest na 2 rejony opiekuńcze:

Rejon I – Miłaków, Borów Polski, Rejów, Żuków, Popęszyce

Rejon II - Borów Wielki, Szyba, Konin, Nieciecz, Gołaszyn.

Pracownicy socjalni pełnią dyżury w Ośrodku od godz. 7³⁰ do godz. 10⁰⁰.

W godzinach urzędowania Ośrodka dyżur pełni (przyjmuje wnioski o pomoc) pracownik administracyjny.

Dojazd w teren odbywa się samochodem służbowym Urzędu Miasta i Gminy.

Ośrodek prowadzi ewidencję wyjść w środowisko – pracownicy socjalni przeprowadzili w miesiącach: styczeń- 59 wywiadów, luty-27 wywiadów, marzec – 30 wywiadów środowiskowych.

Ośrodek prowadzi rejestr pism wpływających oraz wizyt osobistych.

Decyzje administracyjne doręczane są listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub osobiście. Rygor natychmiastowej wykonalności nadawany jest decyzjom wydawanym osobom, które mają zasądzone alimenty, oraz decyzjom wydawanym na zakup leków lub żywności.

Świadczenia z pomocy społecznej są wypłacane w Banku Spółdzielczym Przemków z s/Nowe Miasteczko lub na konto świadczeniobiorców.

Ośrodek nie ma możliwości korzystania z porad radcy prawnego.

Warunki lokalowe

Ośrodek zajmuje 3 pomieszczenia, w tym 2 – biurowe i 1- gospodarcze. Pomieszczenia wyposażone są w sprzęt i meble biurowe. W ocenie pracowników Ośrodka i Zespołu

kontrolnego warunki pracy są wystarczające. Brak jest tylko pomieszczenia na artykuły, przedmioty i odzież z darów dla podopiecznych.

(Dowód: akta kontroli str.30-31)

Zatrudnienie w OPS – kwalifikacje pracowników - zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek nie zatrudnia kierownika. Pani Irena Dzikowicz pełniła tę funkcję do dnia 27.12.2009r., natomiast z dniem 28.12.2008 r. przeszła na emeryturę. Od dnia 01.03.2009r. do 31.07.2009 r. obowiązki Kierownika pełniła Pani Dominika Gryczyńska.

Według wyjaśnień Pana Wiesława Szkondziaka – Burmistrza Miasta i Gminy – w roku 2009 czterokrotnie ogłaszany był konkurs na stanowisko kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak zgłaszający się kandydaci nie spełniali wymogu dot. stażu pracy w pomocy społecznej lub posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W ocenie zespołu kontrolnego zaistniała sytuacja niekorzystnie wpływa na organizację pracy pracowników socjalnych i funkcjonowanie Ośrodka.

(Dowód: akta kontroli str.49)

Ustalono, że Ośrodek zatrudnia 4 osoby, w tym: 2 pracowników na stanowisku „starszego pracownika socjalnego”, 1 pracownik administracyjny, 1 pracownik wykonujący usługi opiekuńcze.

Dwóch pracowników socjalnych realizuje pracę socjalną w środowisku na 5.560 mieszkańców, tym samym Ośrodek *nie spełnia* wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby ludności, określonego w art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi: „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców” nie mniej jednak niż 3 pracowników”.

Na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia wynosi: 1 pracownik socjalny na 2.780 mieszkańców, a do uzyskania ustawowego wymogu niezbędnym jest zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego dodatkowo jednej osoby .

(Dowód: akta kontroli- str.33)

3. Realizacja świadczeń pomocy społecznej

Obszarem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest teren miasta i gminy Nowe Miasteczko, który zamieszkuje 5.560 mieszkańców (stan na dzień 31 grudnia 2009 r.).

W I kwartale 2010 r. pomocą społeczną w ramach zadań zleconych i własnych gminy objętych było 311 osób, a decyzję przyznano dla 176 osób.

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji **zasilków stałych, okresowych, dożywiania** - na podstawie losowo wybranej dokumentacji świadczeniobiorców.

Zasiłki stałe

W okresie od stycznia do marca 2010 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 42 osób, wypłacono 122 świadczenia na kwotę 38.518 zł, z czego dla 31 osób samotnie gospodarujących oraz dla 11 osób pozostających w rodzinie.

Za osoby korzystające z zasiłku stałego, nie objęte ubezpieczeniem zdrowotnym Ośrodek opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W I kwartale 2010 r. Ośrodek opłacił składki za 39 świadczeniobiorców.

Kontrolą objęto dokumentację 11 osób korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego (26%). Na 11 skontrolowanych akt świadczeniobiorców zasiłków stałych, w 8 przypadkach Ośrodek opłacił składkę zdrowotną.

W podstawie prawnej na decyzjach przyznających zasiłek stały wraz ze składką zdrowotną – Ośrodek nie powołuje się na ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

Zasiłki stałe zostały przyznane osobom uprawnionym w wysokościach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Zasiłki stałe ocenia się jako zasadnie przyznane na podstawie art.37 ustawy o pomocy społecznej. W skontrolowanych dokumentach świadczeniobiorców, w jednym tylko przypadku stwierdzono nieprawidłowości wydanych decyzji:

- OPS wydał jednej osobie 2 decyzje tj. decyzja z dn.20.11.2008r. Nr:OPS-8122/33/2008 przyznająca zasiłek stały w wys.377 zł na okres od 26.11.2008r do 30.09.2011r. wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne oraz decyzję z dnia 09.12.2009r. Nr: OPS-8122/59/09 przyznającą zasiłek stały od 01.12.2009r. bezterminowo w wys.324 zł. wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne. Decyzja Nr OPS 8122/59/09 została wydana w związku z uzyskaniem (na stałe) orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności i zmianą sytuacji dochodowej osoby.

Ustalono, że w obiegu prawnym znajdują się dwie prawomocne, ostateczne decyzje administracyjne: jedna przyznająca zasiłek stały w kwocie 377zł. na okres od listopada 2008r. do września 2011r. oraz druga przyznająca zasiłek stały w kwocie 324zł. od grudnia 2009r. Ośrodek Pomocy Społecznej nie wydał decyzji zmieniającej. Zaistniała sytuacja jest w sprzeczności z zapisami Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Ponadto stwierdzono, że zasiłki przyznawane są na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie oraz ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

(Dowód: akta kontroli str.50)

Zasiłki okresowe

W okresie od stycznia do marca 2010 r. Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłku okresowego dla 50 osób z 50 rodzin, wypłacono łącznie 85 świadczeń na kwotę 28.581 zł.

Kontrolą objęto dokumentację 18 rodzin korzystających z tej formy pomocy (36 %).

(Dowód: akta kontroli str.51)

Zasiłki okresowe zostały przyznane na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Skontrolowane świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane. Wszystkie rodziny spełniają

kryterium dochodowe wynikające z w/w ustawy. Ponadto zostały udokumentowane powody przyznawania zasiłków - bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Wysokość zasiłków okresowych została ustalona prawidłowo tj. w wysokości 50% różnicy między kwotą kryterium dochodowego rodziny (osoby) a posiadanym dochodem rodziny (osoby).

Zasiłki okresowe wypłacane są tylko ze środków budżetu państwa. Gmina nie przeznaczyła środków własnych na wypłatę tego świadczenia.

Decyzje przyznające zasiłek okresowy - w pouczeniu - nie zawierają wskazania dokładnego adresu Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Dożywianie

Pomoc w formie dożywiania - zgodnie z zapisami ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 ze zmianami) - przyznana jest w formie bezpłatnych posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności.

Gmina na realizację zadania na rok 2010 zaplanowała środki finansowe w wysokości 95.000 zł, w tym deklarowany udział środków własnych - 20.000 zł. oraz 75.000 zł - środki pozyskane z budżetu państwa w ramach dotacji celowej.

Na terenie gminy Nowe Miasteczko dożywianie jest realizowane w 4 placówkach (3 szkołach i w 1 przedszkolu). W okresie od stycznia do marca 2010 r. pomocą w ramach Programu objęto ogółem 146 osób, z czego z posiłków skorzystało 68 dzieci i młodzieży (koszt jednego posiłku wynosił 4,82 zł.). Ośrodek w ramach realizacji Programu przyznaje także pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczonych na zakup posiłku lub żywności. Z tej formy pomocy skorzystało 78 osób, a średnia wysokość jednego świadczenia wynosiła ca' 117 zł.

Kontrolą objęto dokumentację 18 rodzin, tj. 12%.

Skontrolowane świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane. Wszystkie rodziny spełniają kryterium dochodowe wynikające z zapisów ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Wnioski o przyznanie wsparcia rozpatrywane są terminowo, a świadczenia przyznawane są od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

W trakcie kontroli dokumentów świadczeniobiorców ustalono, iż w dokumentacji znajdują się rodzinne wywiady środowiskowe (lub ich aktualizacje). W aktach znajdują się pisemne wnioski klientów o przyznanie pomocy wraz z wymaganą dokumentacją.

(Dowód: akta kontroli str.52)

Praca socjalna, działania na rzecz rozwoju systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

Gmina posiada "Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Nowe Miasteczko na lata 2006 - 2013"- przyjętą Uchwałą Nr XXXVIII/228/06 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 18 września 2006 r. Strategia zawiera: diagnozę problemów i zagrożeń dotyczących mieszkańców gminy (przede wszystkim należy do nich ubożenie osób i rodzin, długotrwałe bezrobocie, marginalizacja osób i rodzin z powodu starości i niepełnosprawności), analizę strategiczną SWOT, mocnych i słabych stron, a także

planowane kierunki działań polegające przede wszystkim na realizowanej w szerokim zakresie pracy socjalnej na rzecz rozwiązywania poszczególnych problemów: np. praca socjalna na rzecz zapewnienia niezbędnych środków materialnych, godziwych warunków mieszkaniowych, rozwiązywania problemu bezrobocia, poprawy funkcjonowania rodziny, zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieciom i młodzieży i in.

(Dowód: akta kontroli str.53-65)

Nie opracowano i nie przyjęto gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

W 2009 r. 25 rodzin, w tym 16 niepełnych i 4 wielodzietne uzyskało pomoc OPS w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Praca socjalna ukierunkowana jest przede wszystkim na usamodzielnianie osób i rodzin poprzez motywowanie i wspieranie w uzyskaniu zatrudnienia. Ośrodek angażuje się w kierowanie osób do prac społecznie użytecznych; 25 osób zakwalifikowanych przez Ośrodek uzyskało zatrudnienie; wytypowano 60 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

(Dowód: akta kontroli str.82)

W latach 2009 i 2010 do dnia kontroli Ośrodek zawarł 8 kontraktów socjalnych. Z ich analizy wynika, że w 7 przypadkach powodem zawarcia kontraktu było bezrobocie, w tym długotrwałe oraz ubóstwo. W jednym przypadku powodem była choroba alkoholowa klienta i inne choroby w następstwie nadużywania alkoholu. W 1 przypadku dodatkowym powodem zawarcia kontraktu była choroba dziecka, w 1 przypadku bezrobociu i ubóstwu towarzyszyło nadużywanie alkoholu. Celem głównym zawarcia kontraktów w przeważającej liczbie przypadków było wyjście z trudnej sytuacji bytowej i usamodzielnienie rodziny poprzez podjęcie zatrudnienia. Wśród celów szczegółowych znalazły się: gotowość do podjęcia prac społecznie użytecznych i robót publicznych W przypadku osób nadużywających alkoholu celem głównym kontraktu było utrzymanie abstynencji; w celach szczegółowych określono udział w terapii odwykowej, kontakt z terapeutą uzależnień. W kontraktach określono zobowiązania stron. Na 8 analizowanych kontraktów: 4 zakończyły się – strony wywiązały się z przyjętych zobowiązań, 4 były w trakcie realizacji.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą prowadzonej przez Ośrodek pracy socjalnej. Zawiera ona karty pracy socjalnej; pracownik socjalny odnotowuje na niej dane osoby/rodziny oraz ustalenia i działania podjęte w związku ze zgłoszonym problemem.

(Dowód: kontroli str.77 i 80)

W 2009 r. założono 23 karty pracy socjalnej. Sprawy dotyczyły m.in: uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, renty rodzinnej, mieszkania socjalnego, opału, obiadów dla dzieci, spraw majątkowych, procedury skierowania na leczenie odwykowe, prowadzono także sprawy dot. podejrzenia przemocy w rodzinie (3 sprawy), zgłoszenia przez szkołę zaniechania dzieci przez rodziców nadużywających alkoholu (3 sprawy). Z dokumentacji wynika, że rozwiązywanie części problemów wiązało się ze współpracą z Policją, Strażą Miejską, kuratorem sądowym, placówkami oświatowymi.

W 2010 r. założono 3 karty pracy socjalnej, sprawy dotyczyły uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego oraz uzyskania przydziału opału.

Zgodnie z ustnymi wyjaśnieniami starszego pracownika socjalnego przyjętymi do protokołu, Ośrodek wspiera rodziny poprzez wydawanie żywności oraz przygotowanie paczek świątecznych we współpracy z Caritas; w 2009 r. skorzystały z tej formy pomocy 203 osoby. Ponadto Ośrodek gromadzi i przekazuje potrzebującym odzież i meble. 15 dzieci skierowano na kolonie terapeutyczne finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 12 dzieci wytypowano do udziału w koloniach letnich organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli. Zorganizowano dla dzieci zabawę karnawałową.

Gmina nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego.

(Dowód: akta kontroli str. 78 i 82-83)

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Nie opracowano i nie przyjęto gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek reaguje na sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie, czy zaniechania dzieci. W kartach pracy socjalnej odnotowano sprawy związane z występowaniem przemocy domowej. Pracownik socjalny wspólnie ze strażnikiem miejskim wszedł w środowisko, sprawcę pouczono o skutkach jego działań, ofierze udzielono informacji o przysługujących jej prawach, w innym przypadku udzielono klientce pomocy w napisaniu wniosku do Prokuratury o wszczęcie postępowania w związku z przemocą w rodzinie związaną z alkoholizmem męża, w kolejnym przypadku Ośrodek współpracował z policjantem dzielnicowym w sprawie pomocy klientce. Założono 1 „Niebieską Kartę”; rodzina dotykana problemem alkoholizmu oraz przemocą ekonomiczną i psychiczną – sprawa jest w toku, odnotowano 2 wizyty kontrolne, w tym 1 z policjantem dzielnicowym; sprawca przemocy podjął terapię przeciwalkoholową.

W gminie nie funkcjonuje punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie. Z ustnych wyjaśnień wniesionych do protokołu przez starszego pracownika socjalnego wynika, że w latach 1998 – 2008 na terenie gminy funkcjonował taki punkt finansowany ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; likwidacja wynikała z przyczyn ekonomicznych.

(Dowód: akta kontroli str. 88)

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczone są osobom zamieszkałym na terenie gminy Nowe Miasteczko, które z powodu wieku, choroby, inwalidztwa lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, lub rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Opiekę nad osobami wymagającymi pomocy sprawuje opiekunka, która jest zatrudniona w strukturach OPS. Świadczy ona pomoc osobom wymagającym opieki w miejscu zamieszkania. Zakres, wymiar usług oraz odpłatność ustalane są w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracowników socjalnych działu pomocy

środowiskowej. Usługi opiekuńcze świadczone są w miejscu zamieszkania klienta. Zakres najczęściej przyznawanych usług opiekuńczych obejmuje: utrzymanie czystości, utrzymanie higieny osobistej, zakupy, załatwianie spraw urzędowych, przynoszenie posiłków ze stołówki, przygotowanie i podanie posiłków.

Osoby, korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność zależną od posiadanego dochodu, zgodnie z tabelą wysokości odpłatności zawartą w Uchwale Nr XXII/143/04 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od odpłat oraz tryb pobierania odpłatności.

W ramach czynności kontrolnych skontrolowano dokumentacje trzech osób, które korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczych.

1. Decyzja Nr OPS-USŁ.OP/5/2009 z dnia 14.12.2009r. Pani (ur. 1935 r.) przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych. Pani pobiera świadczenie rentowe – renta rodzinna w wys.1360,75 zł (netto)- brutto 1.628zł.

Czynności usługowe świadczone są przez 5 dni roboczych -1 godzina dziennie od dnia 14.12.2009r. Koszt usługi wynosi-14,70 zł. Zakres świadczonych usług obejmuje: zakupy, załatwianie spraw urzędowych, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb, przynoszenie obiadów ze stołówki; obiady zakupywane są we własnym zakresie.

2. Decyzja Nr OPS-USŁ.OP-/1/2005 z dnia 02.12.2005r. Pani (ur. 1924 r.) przyznano usługi opiekuńcze od 01.07.2009r. do 31.12.2009r. Usługi opiekuńcze są świadczone są przez 5 dni roboczych po 2 godziny dziennie od 5 grudnia 2005r.

Zakres świadczonych usług dotyczy: pomocy w codziennych potrzebach życiowych opieki higienicznej, utrzymywania czystości w mieszkaniu, zakupy, załatwianie spraw urzędowych. W aktach sprawy znajduje się zaświadczenie lekarskie stwierdzające konieczność opieki osoby drugiej w samodzielnej egzystencji. W/w pobiera świadczenie rentowe R-20/01608816 w wys. 808,08zł.

(Dowód: akta kontroli str.89-91)

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Ośrodek Pomocy Społecznej nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Osoby te mają zapewnioną pomoc ze strony rodziny.

(Dowód: akta kontroli str.83)

Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej

Obecnie w Domach Pomocy Społecznej przebywają 3 osoby z terenu gminy - 2 osoby przebywają w Domu pomocy Społecznej w Wolsztynie, 1 w DPS w Belczu. Ośrodek Pomocy Społecznej ponosi odpłatność za pobyt w/w osób w DPS. W 2009r. na ten cel z budżetu gminy przeznaczono 59.177 zł, natomiast w 2010r. do dnia kontroli wypłacono kwotę 15.575zł.

W toku czynności kontrolnych skontrolowano dokumentację Pana, który został skierowany do Domu Pomocy Społecznej w Belczu (ur. 1957 r.).

Pan prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe. Ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności 10-N. Obecne orzeczenie jest ważne do 20.12.2012r.

Dokumentacja akt sprawy jest kompletna i zawiera wszystkie wymagane dokumenty tj.: wniosek o umieszczenie w DPS został złożony w dniu 6.03.2006r., decyzje OPS-9132/1/2006 z dnia 19.04.2006r. o skierowaniu do DPS, decyzje PCPR w Zielonej Górze: CPR.V-8232-1-261/2006 z dnia 24.04.2006r. o umieszczeniu w DPS w Belczu, decyzję OPS9132/1/2006r z dnia 05.05.2006r. o ustalonej odpłatności za pobyt w DPS. Pan przebywa w DPS od 26.04.2006r. Pobiera zasiłek stały w wys.324 zł wraz z składką na ubezpieczenie zdrowotne, który jest przyznany do 20.12.2010r. Pobiera również zasiłek pielęgnacyjny w wys. 153 zł w okresie 01.03.2007r. do 31.12.2012r. przyznany decyzją OPS.8120/ZP/33/2007r. z dnia 14.03.2007r.

Działania na rzecz środowiska lokalnego

W bieżącym roku Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodek Pomocy Społecznej”. Projekt ten adresowany jest do grupy 7 bezrobotnych kobiet. Ma na celu podniesienie ich aktywności zawodowej i społecznej, kompetencji psychospołecznych niezbędnych do poruszania się po rynku pracy, a także nabycia przez uczestniczki projektu kwalifikacji zawodowych, zgodnie z rozeznaczonymi potrzebami rynku pracy.

(Dowód: akta kontroli str.92-103)

III. Wnioski

W zakresie organizacji i funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej:

- W Ośrodku brak jest osoby zatrudnionej na stanowisku kierownika;
- Ośrodek nie spełnia wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych określonego w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 ze zm.);
- W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłku stałego wraz ze składką zdrowotną - w podstawie prawnej brak jest wskazania ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz.1027 ze zmianami.);

W zakresie realizacji zadań własnych Ośrodek Pomocy Społecznej **nie realizuje** następujących zadań wskazanych w art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:

- Biletu kredytowanego - w razie wystąpienia potrzeby jest przyznawany zasiłek celowy;
- Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale i ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie

- niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem – do dnia kontroli nie było zgłoszeń w w/w sprawie;
- Zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - do dnia kontroli nie odnotowano zgłoszeń w w/w sprawie;
 - Przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia - do dnia kontroli nie odnotowano zgłoszeń w w/w sprawie;
 - Prowadzenia i zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub w mieszkaniach chronionych;
 - Tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 17 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

W zakresie realizacji zadań własnych Ośrodek **nie realizuje** następujących zadań wskazanych w art.17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze – do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek w sprawie;
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających wsparcia – w gminie Nowe Miasteczko nie występują wymienione instytucje, osoby wymagające wsparcia kierowane są do Domów Pomocy Społecznej na obszarze lub poza terenem województwa;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną - do dnia kontroli nie wypłacono świadczeń w w/w zakresie z powodu braku potrzeb;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art.5a.- do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek.

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 17 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 ze zm.).

W zakresie zadań zleconych - Ośrodek **nie realizuje** następujących zadań określonych w art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:

- Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi- na terenie gminy do dnia kontroli nie było żadnych zgłoszeń o przyznanie pomocy;
- Przyznanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną – do dnia kontroli nie wystąpiła klęska;

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 18 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.).

(Dowód: akta kontroli str.81-107)

W zakresie realizacji zadań wynikających z Art. 6 pkt 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180 poz. 1943)

- Nie opracowano i nie przyjęto uchwałą gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Na tym kontrolę zakończono.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Protokół niniejszy sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach i zaparafowano na każdej stronie.

Jeden egzemplarz otrzymuje:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku;
2. Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasteczko;
3. Wydział Nadzoru i Kontroli LUW;
4. Wydział Polityki Społecznej LUW wraz z załącznikami – a/a

Wiesław Szkondziak
Burmistrz Miasta i Gminy
Nowe Miasteczko

BURMISTRZ
Wiesław Szkondziak

Zespół kontrolny:

1. Krystyna Chabowska

INSPEKTOR/WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Krystyna Chabowska
2. Helena Wilk

ST. INSPEKTOR
w Wydziale Polityki Społecznej

Helena Wilk

3. Anna Obiegło

ST. INSPEKTOR
w Wydziale Polityki Społecznej

Anna Obiegło

Nowe Miasteczko, dn.

25.05.2010 u

Gorzów Wlkp. dn.

30.04.10 u